

بمناسبت اربعین
ارتحال آیه الله
نجفی اصفهانی

یادنامه مرحوم

(طاب ثراه)

آیه الله حاج شیخ محمد باقر نجفی

مشمول بر شرح حال چند تن از بزرگان

خاندان نجفی

بسمه تعالی

مقدمه

آیت الله حاج شیخ محمد باقر نجفی رحمه الله علیه بزرگ دودمان نجفی (اصفهانی) در ساعت بیست و سه و پنجاه و دو دقیقه شامگاه سه شنبه یازدهم مهر ۱۳۶۸ جهان را بدرود گفتند. ایشان از خاندان علم و فقاہت و مبارزه بودند که قریب دو قرن (از حدود سال ۱۲۲۰ هجری قمری تاکنون) علمدار شرع مبین اسلام و مروج احکام شرعی در اصفهان و تهران بوده اند و چندین مجتهد عالی مقام به جامعه تشیع تحویل داده اند.

سردودمان این خاندان اصیل مرحوم آیت الله شیخ محمد تقی رازی (موسوم به شیخ محمد تقی اصفهانی) بوده که در حدود سال ۱۲۲۰ هجری قمری در طی مسافرت خود از یزد به اصفهان آمد، و آنجا را برای خود محل سکونت اختیار کرد.

این مختصر به مناسبت چهلمین روز درگذشت آیت الله نجفی منتشر میشود و حاوی اطلاعاتی درباره چند تن از بزرگان این خاندان و خود آن فقید سعید و عبد صالح می باشد. امید است با انتشار آن گامی در جهت شناسائی چند تن از بزرگان علمای شیعه، که سهم بزرگی در اشاعه دین و اقامه احکام و حدود آن داشته اند، برداشته باشیم.

بسم الله الرحمن الرحيم

جدّ اعلاى آیت الله حاج شیخ محمد باقر نجفی ،
مرحوم آیت الله شیخ محمد تقی اصفهانی سردودمان
خاندان نجفی و داماد مرحوم شیخ جعفر کاشف الغطاء
(ملقب به شیخ اکبر) بوده است .

مرحوم شیخ جعفر کاشف الغطاء (۱۲۲۷-۱۱۵۷
هجری قمری) از نسل مالک اشتر نخعی یار وفادار
امیر المؤمنین علی بن ابیطالب (ع) می باشد^۱ . وی شاگرد
وحید بهبهانی و سید مهدی بحر العلوم بوده و خود ایشان
استاد مرحوم صاحب جواهر و سید جواد عاملی صاحب
کتاب مفتاح الکرامه بوده است . وی فقیهی فوق العاده
ماهر و دارای نظریات دقیق و عمیق می باشد^۲ . ایشان
صاحب کتاب مشهور کشف الغطاء و کتب دیگر از جمله
کتاب منهج الرشاد لمن اراد السداد در ردّ وهابیه
می باشد که این نخستین کتابی است که در ردّ وهابیون
نوشته شده است^۳ . معظم له فقیهی زمان شناس
و سیاست آشنا بوده است و مبحث جهاد کتاب
کشف الغطاء سابق الذکر یکی از بالاترین و بهترین آثار
در مسائل فقه حکومتی اسلام است^۴ . مرحوم
کاشف الغطاء بهنگام وقوع جنگ ایران و روس بعنوان
ولی فقیه به فتحعلیشاه قاجار اذن داد که فرماندهی نیروها را
بعهده گرفته و مخارج جنگ را نیز هر مقدار که لازم باشد ،

از اموال شخصی مردم اخذ و تهیه کند.^۵

مرحوم کاشف الغطاء دارای پسرانی است که همگی از فقهاء بوده اند و از نسل آنان عالم فرزانه و مجاهد نستوه مرحوم آیت ا... العظمی شیخ محمد حسین کاشف الغطاء می باشد. ایشان همچنین دخترانی داشته اند که یکی از آنان بنام نسمة خاتون را که زنی با جلال و کمال و کفایت بوده است^۶ به عقد یکی از شاگردان برجسته خود بنام مرحوم علامه آیت ا... شیخ محمد تقی اصفهانی (صاحب حاشیه معالم بنام هدایة المسترشدين) که از محققین علمای امامیه و مؤسسين در فقه و اصول و صاحب آراء بکر و اتوال مشهور می باشد، در می آورد. مرحوم آیت ا... محمد تقی اصفهانی استاد مرحوم میرزای شیرازی صاحب فتوای تحریم تنباکو بوده است^۷. حاصل این ازدواج مرحوم علامه آیت ا... حاج شیخ محمد باقر نجفی اصفهانی از اجله علمای محقق و افاضل فقهاء و اصولیین عصر خود^۸ بود که شیخ الشیوخ اصفهان و از شخصیت های برجسته در ایران بوده است^۹. از شاگردان این عالم بزرگوار می توان از مجاهد نستوه مرحوم آیت ا... العظمی میرزا محمد حسین نائینی و مرحوم آیت ا... العظمی سید محمد کاظم یزدی صاحب کتاب مشهور عروة الوثقی نام برد^{۱۰}.
مرحوم آیت ا... محمد باقر نجفی اصفهانی دارای

شش پسر بوده است که هر کدام در ردیف معاریف علماء و مشاهیر فقهای شیعه بشمار می آیند^{۱۱} و اینان عبارتند از: مرحوم شیخ محمد تقی اصفهانی معروف به «آقا نجفی اصفهانی»، مرحوم حاج شیخ محمد حسین نجفی اصفهانی صاحب تفسیر مجدالبیان، مرحوم حاج شیخ محمد علی نجفی اصفهانی ملقب به «ثقة الاسلام»، مرحوم حاج آقا نوراً... اصفهانی، مرحوم حاج شیخ جمال الدین نجفی اصفهانی و مرحوم حاج شیخ اسماعیل نجفی اصفهانی.

مرحوم آیت ا... آقا نجفی اصفهانی از بزرگان علماء و فقهای اصفهان بوده و در آن شهر و در سایر بلاد ایران شهرت وافر و نفوذ کلام داشته است^{۱۲}. پیش از صلّودور فتوای تحریم تنباکو از سوی میرزای شیرازی، علمای اصفهان به رهبری ایشان بسیج شدند و از فروش تنباکو جلوگیری کردند^{۱۳} و ایشان با فرستادن نماینده‌ای به نزد میرزای شیرازی در سامره تقاضای تحریم تنباکو را می نمایند^{۱۴}. مرحوم آقا نجفی اصفهانی بزرگترین سدی بود که در اصفهان در جلو خود کامگیهای ظل السلطان پسر ناصر الدین شاه قرار داشت^{۱۵}.

از مرحوم آیت ا... حاج شیخ محمد حسین اصفهانی صاحب تفسیر مجدالبیان که امام خمینی آن تفسیر را از بهترین تفاسیر دانسته‌اند،^{۱۶} مرحوم آیت ا...

۵ یادنامه مرحوم آیه الله حاج شیخ محمدباقر نجفی (طاب ثراه)

العظمی حاج شیخ محمد رضا نجفی اصفهانی به یادگار ماند. مرحوم آیت ا. . . العظمی حائری یزدی مؤسس حوزه علمیه قم از مرحوم آیت ا. . . العظمی شیخ محمد رضا نجفی با عنوان شیخ بهایی عصر خود نام می برد^{۱۷}. امام خمینی در کتاب اربعین خود ضمن نقل اینکه از مرحوم آیت ا. . . العظمی حاج شیخ محمد رضا نجفی اجازه روایت دارند، از ایشان با تعبیر علامه متکلم، فقیه و اصولی و ادیب متبحر نام می برند^{۱۸}. امام خمینی همچنین در کتاب مکاسب محرمة قسمت زیادی از رساله روضة الغناء مرحوم آیت ا. . . العظمی نجفی را که در مسأله غنا است نقل فرموده و آنرا بهترین نوشته در این زمینه دانسته اند^{۱۹}. مرحوم آیت ا. . . العظمی نجفی بهنگام قیام علماء به رهبری عمویشان مرحوم حاج آقا نور ا. . . اصفهانی در جرگه علماء در قم حضور داشتند^{۲۰}. حضرات آیات عظام امام خمینی، سید احمد خوانساری، گلپایگانی و مرعشی نجفی از جمله شاگردان مرحوم آیت ا. . . العظمی حاج شیخ محمد رضا نجفی اصفهانی بوده اند^{۲۱}.

مرحوم آیت ا. . . حاج آقا نور ا. . . اصفهانی ملقب به «آیت ا. . . مطلق» یکی از مراجع روشنفکر و مجتهدین آزادیخواه ایران بود که مقیم اصفهان بوده و در دوران استبداد در مقابل کارها و اعمال خلاف انسانی ظل

۶ یادنامه مرحوم آیه الله حاج شیخ محمدباقر نجفی (طاب ثراه)

السلطان پسر ناصرالدین شاه و حاکم اصفهان همواره ایستادگی و مقاومت و مبارزه می نموده است. معظم له در انقلاب مشروطیت و مبارزه با حکومت استبدادی نقش مؤثری داشت و پس از استقرار رژیم مشروطیت عضو انجمن ولایتی بوده است و از طرف مراجع تقلید بعنوان یکی از ۵ نفر مجتهدین طراز اول انتخاب گردیده بود ولی هیچگاه در مجلس دوم شرکت ننمود.

در سال ۱۳۰۶ هجری شمسی حاج آقانورا... علیه رضا شاه قیام نمود و از علماء دعوت نمود تا متحداً در راه پیشبرد وظایف شرعی و ملی شرکت و قیام و اقدام نمایند. دعوت حاج آقانورا... از تمام کشور بواسطه آنکه ایشان دارای روح آزادمنشی و وجهه مذهبی و دینی بسیار خوبی بود مورد حمایت علمای غالب شهرستانها قرار گرفت و موجبات نگرانی رضاشاه را فراهم نمود و او را وادار ساخت تا با علماء وارد مذاکره شود. یکی از خواسته های علماء حضور ۵ نفر به عنوان نمایندگان مراجع، در مجالس مقننه ایران بود. از آنجایی که شرط حاج آقانورا... برای خاتمه قیام تصویب آن در خواستها در مجلس بود، رضاشاه نیز دست بکار شد و بنابر آنچه که معروف است پس از آنکه حاج آقانورا... مختصر کسالتی پیدا کرد توسط رئیس بهداری قم (ویا بقولی توسط آشپز مخصوص) ایشان را مسموم نمود و بدین ترتیب ایشان به

فیض شهادت نائل آمد. مرحوم آیت ا... مدرس از ایشان با عنوان یک مجاهد بزرگ و یک روحانی مصلح با تقوی یاد و تجلیل می کرده است^{۲۲}. امام خمینی در وصف قیام مرحوم آیت ا... حاج آقانورا... چنین فرموده اند: ^{۲۳}

«... چند قیامی که در ایران از جانب روحانیون شد که یکی از آنها از اصفهان بود که با یک دایره وسیعی که تقریباً از همه شهرهای ایران اتصال پیدا شد و در قم مجتمع شدند و مرحوم حاج آقانورا... رؤسشان بود و مخالفت با رضاخان کردند، این را هم با قدرت و حيله شکستند چنانچه قیام آذربایجان و علمای آذربایجان و قیام خراسان و علمای خراسان، اینها را همه را با قدرت شکستند و آنوقت هم به ما بعضی ها گفتن مرحوم حاج آقانورا... را که در قم فوت شد ایشان را مسموم کردند...»

و نیز می فرمایند: ^{۲۴}

«... معذک گروهی که فقط قیام کرد در مقابل رضاخان، همان روحانیون بودند... یک دفعه از اصفهان که این از

همه دامنه اش زیادتر بود. علمای اصفهان آمدند به قم و علمای بلاد هم به اینها متصل شدند و مع الاسف همه قیامهارا شکستند. قم هم که قیامش اساسی تر بود... در رأس آنها که مرحوم حاج آقانورا... اصفهانی بود از قراری که می گفتند او را هم مسموم کردند...»

مرحوم آیت ا... العظمی حاج شیخ جمال الدین نجفی اصفهانی (پدر بزرگوار مرحوم آیت ا... حاج شیخ محمدباقر نجفی اصفهانی) از رؤسای علمای اصفهان و از علمای متنفذ تهران و از مراجع جلیل و عالیقدر بوده است. ایشان از شاگردان میرزا حبیب ا... رشتی و آخوند خراسانی بوده است^{۲۵}. در جنگ جهانی اول روسهای تزاری به اصفهان رفته و ایشان را بدلیل مخالفت با آنها به تهران تبعید می نمایند. مرحوم حاج آقا جمال با همکاری مرحوم مدرس و جمعی دیگر از علماء در عزل صمصام السلطنه از ریاست وزراء و فشار بر احمدشاه در این رابطه نقش بسزایی داشته است. پس از برقراری رژیم پهلوی ایشان به اصفهان تبعید می گردد و پس از چندی فوت می نماید. می گویند مرگ ایشان مشکوک بوده و ایشان به احتمال زیاد مسموم گردیده و شهید شده است^{۲۶}

آیت الله حاج شیخ محمد باقر نجفی اصفهانی، که در سالهای اخیر بزرگ خاندان نجفی بودند، در سال ۱۲۷۷ هجری شمسی در اصفهان بدنیا آمدند. مادر آن مرحوم صبیّه مرحوم آیت الله حاج آقا محسن اراکی بود که زعامت علمی و دینی اراک را به عهده داشت و در دعوت از آیت الله العظمی حاج شیخ عبدالکریم حائری یزدی به اراک برای تشکیل حوزه درسی در آنجا نقشی اساسی ایفا کرد.^{۲۷}

آیت الله نجفی مقدمات علوم دینی را نزد عده‌ای از علماء و فضیلاب شهر اصفهان بیابان رسانیدند و دوره خارج فقه و اصول را نزد آیات عظام مرحوم حاج میر محمد صادق خاتون آبادی و مرحوم حاج شیخ محمد رضا نجفی عموزاده گرامی خویش تلمذ کردند و تقریرات بحث فقه و اصول مرحوم آیت الله العظمی شیخ محمد رضا نجفی را بنگارش در آوردند و بنظر ایشان رساندند و مورد تشویق و تحسین آن علامه دوران قرار گرفتند^{۲۸} و از معظم له به دریافت اجازه اجتهاد و اجازه روایت و از مرحوم آیت الله العظمی سید ابوالحسن اصفهانی به اخذ اجازه اجتهاد فائل آمدند. ایشان حکمت را از محضر اساتید معظم آن آیت الله شیخ محمود مفید و علامه فیلسوف آیت الله آقا میرزا مهدی آشتیانی فرا گرفتند. مرحوم آیت الله نجفی مدتی نیز نزد مرحوم آیت الله سید حسن مدرس تلمذ کرده^{۲۹} و در محضر درس فقه و اصول پدر بزرگوار خویش (در

۱۰ یادنامه مرحوم آیه الله حاج شیخ محمدباقر نجفی (طاب ثراه)

مسجد سید عزیز الله تهران) نیز مدتی حاضر می شدند.
آیت الله نجفی از حضرات آیات عظام سید ابوالحسن
اصفهانی، حاج آقا حسین بروجردی، سید محسن
حکیم، سید احمد خوانساری و سید ابوالقاسم خوئی
اجازه تصدی امور حسبیه و قبض وجوه شرعیه داشتند.

مرحوم آیت الله نجفی در سال ۱۳۰۶ هجری شمسی
در قیام دینی - سیاسی علماء بر ضد رضاشاه به رهبری آیت
الله حاج آقا نورالله اصفهانی عموی عالیقدرشان، همراه
عموی بزرگوار خویش به قم مهاجرت نمودند و تا آخرین
دقایق حیات آن مرحوم با ایشان بودند و از جمله کسانی
بودند که از نزدیک شاهد و ناظر کلیه وقایع مهاجرت علماء
به قم و رفت و آمد دولتیان به آنجا و مذاکرات انجام شده
بودند.^{۲۸} آیت الله نجفی چندی پس از شهادت حاج آقا
نورالله همراه با پدر بزرگوارشان، مرحوم آیت الله العظمی
حاج شیخ جمال الدین، و مرحوم آیت الله حاج
سیدحسن مدرس در تهران به مبارزات سیاسی اشتغال
داشتند و پس از تبعید مرحوم والدشان به اصفهان به این
شهر عزیمت کردند. ایشان پس از ارتحال والد ماجدشان
به تدریس در مدرسه ملا عبدالله (در اصفهان) اشتغال
داشتند و ضمناً سالها امامت جماعت مسجد شیخ لطف
الله و مسجد امام خمینی (مسجد شاه سابق) اصفهان را به
عهده داشتند و به ارشاد مردم مشغول بودند.

آیت الله نجفی در سال ۱۳۳۹ به تهران مهاجرت نمودند و آنجا را محل اقامت خود قرار دادند و در زمان حیات مرحوم آیت الله العظمی سید احمد خوانساری از خواص اصحاب ایشان بودند و در جلسات درس، فتوا و جماعت ایشان شرکت می نمودند.^{۲۸} پس از چندی، ایشان بعنوان امام جماعت مسجد رضایی به ارشاد مردم مشغول شدند و این امر تا سال ۱۳۵۹ ادامه داشت مدتی نیز در مدرسه میرزا عبدالحسین (نزدیک امامزاده یحیی) به تدریس اشتغال داشتند.

آیت الله نجفی در جریان انقلاب اسلامی در فعالیتهای دستجمعی علماء شرکت داشتند و در دوران نخست وزیری غیرقانونی شاپور بختیار (در سال ۱۳۵۷) طی نامه سرگشاده ای به وی تذکر دادند که در حالیکه ملت ایران به رهبری مرجع وزعیم عالیقدر شیعیان جهان حضرت آیت الله العظمی نایب الامام آقای خمینی عزل خاندان پهلوی را اعلام کرده اند و خواهان برقراری حکومت جمهوری عدل اسلامی است معرفی وی به عنوان رئیس دولت برخلاف تمام قوانین دنیای متدین و متمدن می باشد.

آیت الله نجفی در سالهای اخیر به علت کسالت از اقامه جماعت در مسجد رضایی معذور بودند اما همچنان در خانه مسکونی خویش به ارشاد خلق و رتق وفتق مشکلات مردم اشتغال داشتند و تا آخرین لحظات روی پای بندی به

۱۲ یادنامه مرحوم آیه الله حاج شیخ محمدباقر نجفی (طاب ثراه)

موازین شرعی تأکید فراوان داشتند. ایشان در چند روز آخر حیات خود نیز که بستری بودند همواره ذکر و دعا ورد زبانشان بود و حتی در آخرین لحظات دعای مشلول را تماماً همراه با فرزندان خویش خواندند. ایشان در وصیت نامه مورخ ۵۷/۹/۲۳ خویش خواسته بودند که در صورت امکان جسدشان در مسجد رضایی، همانجا که سالها در آن به ارشاد مردم مشغول بودند، دفن شود و بحمدالله وصیت ایشان عملی گردید. خداوند روح پرفتوح ایشان را غریق رحمت فرماید. و سلام علیه یوم ولد و یوم مات و یوم یبعث حیا.

منابع

۱. معلم حبیب آبادی، مکارم الآثار، (انتشارات انجمن کتابخانه های عمومی اصفهان-۱۳۵۱)، ج ۳، ص ۸۵۲
۲. مرتضی مطهری، آشنایی با علوم اسلامی، (دفتر انتشارات اسلامی-۱۳۶۲)، ص ۳۰۷
۳. منبع ۱، ص ۸۵۴
۴. از مقدمه ابوالفضل شکوری بر کتاب مبانی فقهی حکومت اسلامی، (انتشارات کیهان-۱۳۶۷)، ج ۱، ص ۴۷
۵. منبع ۴، ص ۴۸
۶. منبع ۱، ص ۸۵۶
۷. علی دوانی، وحید بهبهانی، (انتشارات امیرکبیر-۱۳۶۲)، صفحات ۲۱۸ و ۲۱۹ مرحوم میرزای شیرازی از دوران تلمذ خود نزد آیه الله شیخ محمد تقی اصفهانی چنین یاد می کند:

«آن زمان که در درس شیخ محمد تقی صاحب حاشیه حاضر می شدم، بدلیل کثرت جمعیت، امکان صحبت با استاد، و پرسیدن اشکالات درس برایم فراهم نمی شد. بدین خاطر چند تن از برادران خوش فهم را جمع کرده و بدانها گفتم: چه خوبست نزد شیخ رفته و درخواست وقت معینی را از ایشان بکنیم تا درس را بطور خصوصی برای ما بگوید، خوبی این کار ایناست که فرصت طرح اشکالات و نظراتمان فراهم می آید. دوستان

۱۴ یادنامه مرحوم آیه الله حاج شیخ محمدباقر نجفی (طاب ثراه)

پذیرفته و همگی که جمعاً چهار نفر بودیم خدمت شیخ رفته و خواسته خود را مطرح کردیم. شیخ از این پیشنهاد استقبال کرد و با ما انس و الفتی دیگر گرفت. از آن پس هم در درس عمومی شرکت می جستیم و هم در درس خصوصی. از این درس بسیار استفاده می کردیم، ولی افسوس که روزگار شیخ، به سرعت به سرآمد و بعد از چند ماهی که از آغاز درس گذشته بود در همان سال ۱۲۴۸ دارفانی را وداع گفت»

شیخ آقا بزرگ تهرانی، میرزای شیرازی، (وزارت ارشاد اسلامی -

۱۳۶۲)، ص ۳۲

۸. منبع ۱، ص ۱۰۰۷

۹. سید محسن امین، اعیان الشیعه، (مطبعة الانصاف - ۱۳۷۸

قمری)، ج ۴۴، ص ۱۰۴

۱۰. منبع ۱ ص ۱۰۰۹

۱۱. منبع ۷، ص ۲۲۰

۱۲. معلم حبیب آبادی، مکارم الآثار، (انتشارات اداره کل فرهنگ

و هنر اصفهان)، ج ۵، ص ۱۶۶۲

۱۳. حامد الگار، نقش روحانیت پیشرو در جنبش مشروطیت،

ترجمه ابوالقاسم سری، (انتشارات توس - ۱۳۵۶)، ص ۲۹۲

۱۴. منبع ۱۳، ص ۲۹۵

۱۵. علی دوانی، نهضت روحانیون ایران، (انتشارات امام رضا)،

ج ۲، ص ۱۵۷

۱۶. رضا استادی، کیهان فرهنگی، ۱۳۶۷، شماره ۱۰، ص ۳۴

۱۷. منبع ۱۶، ص ۳۵

۱۵ یادنامه مرحوم آیه الله حاج شیخ محمدباقر نجفی (طاب ثراه)

۱۸. امام روح ا. . . الموسوی الخمینی، اربعین، (انتشارات اطلاعات-۱۳۶۵)، ج ۱، ص ۱۵
۱۹. رضا استادی، کیهان فرهنگی، ۱۳۶۸، شماره ۳، ص ۹
۲۰. منبع سابق، ص ۸
۲۱. نور علم (نشریه جامعه مدرسین حوزه علمیه قم)، خرداد ۱۳۶۶، دوره دوم، شماره ۹، ص ۸۳
۲۲. حسین مکی، مدرس قهرمان آزادی، (بنگاه ترجمه و نشر کتاب-۱۳۵۸) ج ۱ و ۲ صفحات ۶۰، ۵۱۹، ۶۳۵، ۷۶۷، ۷۶۸؛ حسین مکی، تاریخ بیست ساله ایران، (نشر ناشر-۱۳۶۱) ج ۴، صفحات ۴۰۵ و ۴۳۷؛ ابراهیم صفایی، ده نفر پشتاز، (چاپ شرق-۱۳۵۷) ص ۱۶۶
۲۳. امام روح ا. . . الموسوی الخمینی، صحیفه نور، (انتشارات وزارت ارشاد اسلامی-۱۳۶۱)، ج ۸، ص ۲۸
۲۴. امام روح ا. . . الموسوی الخمینی، صحیفه نور، (انتشارات وزارت ارشاد اسلامی-۱۳۶۱)، ج ۱۲، ص ۱۰۶
۲۵. شیخ آقا بزرگ تهرانی، نقباء البشر (طبقات اعلام الشیعه)، (دارالمرتضی للنشر-۱۴۰۴ قمری)، ج ۱، ص ۳۰۸ و ۳۰۹؛ مصلح الدین مهدوی، تذکره القبور، (کتابفروشی ثقفی اصفهان-۱۳۴۸)، ص ۲۳۶
۲۶. حسین مکی، مدرس قهرمان آزادی، (بنگاه ترجمه و نشر کتاب-۱۳۵۸) ج ۱ و ۲، صفحات ۱۳، ۱۴۹، ۵۱۹، ۶۳۵؛ محمد رازی، گنجینه دانشمندان، (کتابفروشی اسلامیة) ج ۱، ص ۲۳۵ و ج ۸، ص ۸
۲۷. محمد شریف رازی، گنجینه دانشمندان، (کتابفروشی اسلامیة-۱۳۵۲) ج ۳، ص ۵۲

۱۶ یادنامه مرحوم آیه الله حاج شیخ محمدباقر نجفی (طاب ثراه)

۲۸. مصلح الدین مهدوی، تاریخ علمی و اجتماعی اصفهان در دو قرن اخیر، (نشر الهدایه - ۱۳۶۷) مجلدات ۲ (صفحات ۲۹۱ و ۲۹۲) و ۳ (صفحه ۷۱)

۲۹. مدرس، بنیاد تاریخ انقلاب اسلامی ایران، (بها همکاری سازمان انتشارات و آموزش انقلاب اسلامی - ۱۳۶۶) ج ۲، ص ۳۳۴

۳۰. مدرس، بنیاد تاریخ انقلاب اسلامی ایران، (بها همکاری سازمان انتشارات و آموزش انقلاب اسلامی - ۱۳۶۶) ج ۲، ص ۳۳۴

۳۱. مدرس، بنیاد تاریخ انقلاب اسلامی ایران، (بها همکاری سازمان انتشارات و آموزش انقلاب اسلامی - ۱۳۶۶) ج ۲، ص ۳۳۴

۳۲. مدرس، بنیاد تاریخ انقلاب اسلامی ایران، (بها همکاری سازمان انتشارات و آموزش انقلاب اسلامی - ۱۳۶۶) ج ۲، ص ۳۳۴

۳۳. مدرس، بنیاد تاریخ انقلاب اسلامی ایران، (بها همکاری سازمان انتشارات و آموزش انقلاب اسلامی - ۱۳۶۶) ج ۲، ص ۳۳۴

۳۴. مدرس، بنیاد تاریخ انقلاب اسلامی ایران، (بها همکاری سازمان انتشارات و آموزش انقلاب اسلامی - ۱۳۶۶) ج ۲، ص ۳۳۴

بسم الله الرحمن الرحيم

بعد الحمد لله الذي لا تعرف كنه ذاته العارفين . ولا
يصل الى حقيقته معاناه الراسخون وبمخزعي اداء
شكره انهم يدون . والعلمه على جمع الشانه واولبانه
لا سيما على محمد واله

فان العالم القاصد الناطق . والحمر البحر الفذ الذي
ليس له ساحل وصاله . ولدى العزيز حبا و
اسمى نسيان . ابله المعاصر السع محمد باقر ابن محمد
الاسلام والمسلمي الحاج شيخ جمال كدي طاب ثراه
قد حضر دروس الترمذي نفسه واسوليه
واممته في مسائل مشكلات وطلبه حل مشكلات
من المضلات فوجدوه دافعه فوبه وملكه مدوسه
سكنى بها صغرة عدة من الاحكام كسرية واسمها
من ادلسها التفضيل فله بها الاخذ والتمسك
ادى اليها نظره وبمحرمة ملكه بها التفتد ومن الله
سعالى استل التومى لى وله) السع محمد الرضا المعنى
الصاحب الهداية

1756
مكتبة آية الله العظمى
المرجع

اجازات اجتهاد آية الله نجفي از مرحوم آية الله العظمى
شيخ محمد رضا نجفي و آية الله العظمى سيد ابوالحسن
اصفهانى رضوان الله عليهم

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله وحده والصلوة على محمد وآله عليه لمصرين محض نماذ برا حوا
مؤمنین که جناب مستطاب عمدة الأعلام مرتجع الأحكام ثقة الاسلام
آقای حاج شیخ محمد باقر نجفی نجل زکی مرحوم حجة الاسلام والمسلمین
آقای حاج شیخ جمال الدین نجفی اصفهانی طاب ثراه مجاز و عاقل
از قبل حقیر در اخذ سهم مبارک امام علیه السلام و سایر وجوه
شرعیة و صرف در موارد بموجب نظر خودشان طبق فتوای حقیر
و اخوان مؤمنین هم مجاز و ماذونند در تسلیم جناب ایشان
و هکذا احرازند در تصدی جمیع امور حسبیة که و طیفه حاکم
شرع مطلق و مجتهد جامع الشرائط میباشد فی ۲۴ ربیع الاول
۱۳۶۳

حسین الشافعی
۱۳۶۳

اجازه آیه الله نجفی از آیات عظام سید ابوالحسن
اصفهانی و حاج آقا حسین بروجردی رضوان الله علیهم

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله

الحمد لله رب العالمین وفضل صلواته ورحمته علی سید المرسلین وعلی آل سید المرسلین

عصم

عادلله

والله الدائم علی اعدائهم اجمعین الیوم الدین ^{سابعه} وکله جانب تطاب

حسب

ببوز

نصر

عبد السلام تارک حاج شیخ محمد باقر نجفی ذات برکات افوازه جانب مجزده

نظام

با تفسیر جهات علیه در موضوعه و می زند در تفسیر وجوه اشعیه از زکوات

و جعل الی کند و می زند در تفسیر رسم بارک امام علیه السلام و تفسیر ذلالت

مقبوض

و ذلالت و ذلالت دیگر را بنف اشراف بر این جانب تا داد اداره حوزت

عصم

سرف کوه و تفسیر این جانب بجمع وجه مقبوض و رساندن از

بجای نوجوه و اوجه برای است ادعیه طیفیه استات و در ذلالت

من صالح الدعوات و السلام علیه ورحمة الله وکرمه

والله اعلم

بالحق

الکظیم

اذق

اجازه آیه الله نجفی از آیه الله العظمی سید محسن حکیم رضوان الله علیهما

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

المحدثه رب العالمین والصلوة والسلام علی خیر خلقه محمد
 وآله الطاهیرین ولعبد جناب شهاب ملاذ اللهام حجة الاسلام آقای
 حاج شیخ محمد باقر نجفی رحمت نماید الله مجازند در تصدی امور حسیه که سزوی
 باذن فیه جامع الشرائط است و نیز مجازند آنچه از سهم مبارک امام علیه السلام
 زکاة و نظام و نذ در قطع و مجهول المالک دریافت می نمایند بقدر اربک ملت
 آن را در موارد تنوره شرعی صرف نمایند و دولت و دیگر را بحسب حفظ نظام
 حوزه مآر علمی با نیجایب اعیان نمایند و قبض رسید ما را با باب و حقه
 و همچنین ناذوند با اشیاء مرکه دستگردان می نمایند و قدرت بر حق
 خود را نقداً نذاردند مهلت بدهند تا بتوانند بدهی خود را با بقیه
 و بدهی بقیه بپردازند و با اشیاء مرکه اموال مجهول المالک را بقیه
 از قبیل حقوق مالیات یا باز نشستی و اشغال آن دریافت
 اجازه تعرف بدهند بشرط آنکه در حرام صرف نشود و ما را از
 تخمس گردد و او حسیه ملازمه استقوی و لولک سبیل الا حسیه ملازمه
 النجاة و اسلام علیه و علی جمیع اخواننا المؤمنین درجه بدر کمال است
 ۲۰ ذی الحجه الحرام ۱۲۹۴

اجازه آیه الله نجفی از آیه الله العظمی سید ابوالقاسم
 خوئی مدظله العالی

۲۱ یادنامه مرحوم آیه الله حاج شیخ محمدباقر نجفی (طاب ثراه)

پیکر مطهر مرحوم آیت الله حاج شیخ محمد باقر نجفی طاب ثراه که در بعد از ظهر روز چهارشنبه

۱۳۶۸/۷/۱۲ بر دوش مردم تهران از منزل شخصی ایشان تا محل مدفشان تشییع گردید.

نماز میت که به امامت حضرت آیت الله حاج سید مهدی اشکوری و با حضور حضرات آیات وحجج اسلام و اقصا، مختلف مردم در مسجد رضائی تهران محل دفن آن اسوه تقوی و فضیلت برگزار شد.